

... alebo malé povzbudenie k bdelosti, ako sme o nej spolu uvažovali.

BOŽIE SLOVO:

(Kol 4,3a.12)

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Kolosanom: *Modlite sa, aby ste boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou.* Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 384, 385, 425 + 426)

Výzva k bdelosti – ktorú si navyše musíme tvrdo natréňovať a sama osebe je výzvou! – nám môže pripadať príliš ťažká, obzvlášť, ak nežijeme ako mnísi v ideálnom prostredí kláštora, ale uprostred sveta, ktorý našim pokusom o bdelosť tvrdo odporuje. Možno nás ale v zápase o bdelosť povzbudí táto dnešná úvaha a dodá nám silu a odhodlanie pustiť sa do tohto zápasu o *bdelosť srdca*.

Mihaly Csikszentmihalyi [Miháj Čiksentmiháji], americký psychológ maďarského pôvodu je pôvodcom tvrdenia, že v samom jadre stavu šťastia je tzv. „prúdenie“ (angl. flow [flou]), ktoré popisuje ako stav, „*ve ktorém jsou lidé tak ponořeni do určité činnosti, že nic jiného se jim nezdá důležité. Tento prožitek sám je tak radostný, že se ho lidé snaží dosáhnout dokonce i za velkou cenu, pro pouhé potěšení, které jim přináší.*“ Prúdenie je stav maximálnej sústredenosti, maximálneho uchvátenia, ponorenia sa do toho, čo robíme, takže celé naše bytie je zrazu zjednotené a upriamené jedným-jediným smerom k tomu, čo robíme. Je jasné, že bez tohto sústredenia na jednu jediná vec nie je prúdenie možné. Ak je naša pozornosť – a naša túžba! – roztrieštená, výsledkom je nie *flow*, ale povrchnosť, možno dokonca nervozita, podráždenosť, dokonca hnev, keď protichodné túžby v nás kolidujú. Preto ľudia, ktorí usilujú o túto sústredenosť, či už vedome, alebo nevedome, vyhľadávajú miesta, kde ich nikto a nič neruší – a ak ich niekto ruší v ich sústredení a pohltení prácou, nahnevane kričia: „Odpáľte preč! Nechajte ma na pokoji! Nerušte ma!“

Skúste si teraz predstaviť, že toto *prúdenie* sa netýka len nejakej jednotlivosti, ktorú robíte, ale preniká celý Váš život, Vašu existenciu, je to spôsobom Vášho bytia – a dostanete predstavu o tom, čo sám v sebe žije *Trojediný Boh*: Dokonalý stav nekonečne intenzívneho *prúdenia*, prameniaceho z dokonalej a nekonečne intenzívnej lásky troch božských Osôb, spojených v kruhu Trojice. Už chápeme, prečo je Boh nekonečne blažený sám v sebe? Pretože je celý, úplne a nerozdelene, nekonečne intenzívne pohrúžený do nekonečne intenzívneho a večného stavu *prúdenia*, ktorého podstatou je láska, celou pozornosťou uprená k ostatným osobám tohto svätého Spoločenstva.

Sme stvorení na to, aby sme spoločne s Bohom prežívali tento život, stav dokonalého, nekonečne intenzívneho a nekonečne blaženého *prúdenia* lásky v kruhu Trojice. To od nás ale vyžaduje rovnaký stupeň *sústredenosti* lásky smerom od nás k Bohu. Neprekvapuje nás preto, že túto požiadavku v sebe obsahuje podľa Ježiša absolútne prvé a najdôležitejšie prikázanie: „*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle*“ (Lk 10,27). To znamená, že musíme byť v stave, kedy naozaj je Boh našou *jedinou láskou* (a len spolu s Ním a z lásky k Nemu následne milujeme aj „*svojho blížneho ako seba samého*“ (Lk 10,27)) – a tejto láske, tomuto darovaniu, tejto túžbe a *pozornosti*, *sústredenosti* na Boha nekonkuruje absolútne nič! Inak by výsledkom nebolo prúdenie, ale *konflikt*, nie blaženosť, ale *nervozita*, hnev, podráždenosť, rozpoltenosť a podobne – veci, ktoré bežne vidíme u ľudí, ktorí sa pre túto úplnú lásku nerozhodli, ako konštatuje už Jakub, keď hovorí: „*Taký člověk nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána; - muž s rozpoltenou myslou, nestály vo všetkom svojom počínaní*“ (Jak 1,7-8) Preto v Nebi už okrem Boha nie je nič, vôbec nič, iba Boh sám, ako svedčí Písmo: „*Keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi*“ (Mk 12,25), alebo inde: „*Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj*“ (Rim 14,17). Preto Pavol prikazuje: „*o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí*“ (Rim 13,14), pretože „*tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami*“ (Gal 5,24) – aby tak mali „*čisté srdce*“, o ktorom Ježiš hovorí: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5,8) – čiže srdce, v ktorom už niet žiadne inej, postrannej túžby a lásky, okrem tej jedinej, k Bohu a skrze Boha ku všetkým Božím stvoreniam.

O tomto je čnosť čistoty, ktorá sa ani náhodou a ani zďaleka netýka iba sexu, ako si niekedy niektorí myslia a už vôbec sa netýka len kňazov a mníchov a ľudí, ktorí si zvolili život v celibáte. Je určená a potrebná pre všetkých bez rozdielu, pretože nie je ničím iným, než dokonalou slobodou od všetkého, čo nie je Boh, onou nám už známou *apatheiou*, bez ktorej nie je *prúdenie* Božieho života a teda spása možná: Čistota v sexe, kedy nás jeho rozkoš už ani trochu neláka, pokojne ho použijeme, keď ide o splodenie detí, či nepoužijeme ako tí, ktorí žijú v celibáte, ale už po ňom vôbec nedychtíme. Podobne jeme a pijeme, aby sme žili, ale samotné jedlo a potešenie z neho je nám už ľahostajné. Vieme, ako hovorí Pavol, „*žiť skromne ... aj oplývať ... byť sýty aj hladovať, mať hojnosť i núdzu triet*“ (Flp 4,12). Uživame peniaze i majetok, ale po ňom už tiež ani trochu netúžime. Rovnako nám je ľahostajná chvála či hana sveta, ako hovorí otec Makários: „*Bud' mrtvolou a nedbej ani na lidské bezpráví, ani na lidskou chválu jako mrtví a budeš spasen*“ (Apoftegmata 476). A to všetko nie preto, žeby sme upadli do nejakej mŕtvej *apatie* stoikov, ale preto, že sme uchvátení Kristom, uchvátení nádherou Trojice a celým svojim bytím „*kričime*“ na všetky tieto veci: „*Dajte pokoj! Nerušte ma! Nevidíte, že som zahľadený, zamilovaný už len do Krista a chcem patriť už len Jemu, jedine Jemu a nikomu a ničomu, než Jemu?!*“ A túžime po Nebi, kde už naozaj nebude nič, iba Boh.

UVAŽUJEME:

Je našou večnou hanbou, že nie sme od počiatku a úplne uchvátení Bohom a zaujatí Božou vôľou, ako sme to počuli v úvodnom úryvku dnešnej katechézy. Ale je to tak. Naše *Ego* v nás sa vzpiera a chce nás odvrátiť od zaujatosti Bohom. Chýbajú mu svetské modly, po ktorých stále dychtí. Preto – hanba, nehanba – musíme o túto *lásku* a *pozornosť* voči Bohu a súčasne o slobodnú *odpútanosť* od všetkého ostatného, tvrdo bojovať s našim Egom, tak, ako to sám o sebe hovorí apoštol Pavol: „*krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý*“ (1Kor 9,27) a inde smerom k nám: „*Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť*“ (Rim 8,13).

Hlavným bojiskom je naša myseľ, *kontrola myšlienok*, ako sme to už hovorili v minulej katechéze: neustály tréning v tom byť celou svojou pozornosťou a myslou pri všetkom upriamený na Boha a súčasne slobodný a odpútaný od túžby či závislosti po čomkoľvek svetskom a nie Božom.

DO PRAXE:

Dôležité je znovu pripomenúť si, že to nie je *apatia*, ľahostajnosť ľudí, ktorým je všetko fuk a všetko majú „v paži“, ako sa hovorí. Nie. Je to *apatheia* kresťana, ktorý túži a dychtí len a jedine Bohu. Kvôli Bohu a pre Boha miluje aj všetkých ostatných ľudí – bez ohľadu na to, akí sú, či dobrí alebo zlí, priateľskí alebo nepriateľskí, pretože ich nemiluje kvôli tomu, akí sú, ale kvôli Bohu, pre Boha a z lásky k Bohu. Táto láska k ľuďom nikdy nepominie, pretože sa nikdy nepominie ani u Boha. No a všetko ostatné, svetské... Ak to poslúži Bohu, Božím dielam, tak to chceme, celým srdcom – ale len kvôli Bohu. Ak nie, potom o nič z toho nemáme záujem ani po tom nijako netúžime.

Tréning potom spočíva v tom, že cvičíme tento postoj mysle, vedome odmietame túžby a žiadostivosť svojho Ega a podporujeme aj navonok toto úsilie rozumnou mierou askézy – pôstu, jednoduchosti života,... – aby sme sa tak aj navonok odpúťovali od závislosti na týchto svetských veciach a neotročili im.